

Humanisme (concepte polisèmic)

Sí... si és humanitari

(... Si és una ajuda emancipatòria)

Marc Antoni Broggi
Comitè de Bioètica
mabroggi@hotmail.com

Humanisme: concepte polisèmic

1- **Cultiu de l'Esperit** amb la “Gran Cultura”

- sobretot amb les lletres clàssiques i l'Art
- produccions de l'Home (philo-sofia)
- Petrarca... Goethe (*studia humanitatis*)

STEINER “*les humanitats no humanitzen*”

2- **Posicionament vital**

- responsabilitat envers els altres
- perquè tots som iguals, humans i limitats
- Terenci: “... *res humà no m'és aliè*”

- Protàgoras: “*l'home és mesura de tota cosa*”

... **Ètica** ≠ moralisme,

és una

reflexió → **sobre valors**

col·lectiva (valors propis i col·lectius)

plural i laica (valoració respectuosa)

pluridisciplinària (no corporativa)

operativa (no tots els valors pesen igual)

per ells mateixos o per conseqüències

Disposició bàsica

Valors relatius? ...són personals, i col·lectius: **lleï**

Deliberació: pluralisme \neq relativisme

Evolució dels valors **PROGRÉS** humà

- 1- disminuir el mal: sofriment, dependència
 - 2- augmentar benestar: l'autonomia, la *felicitat*
 - 3- millorar comprensió... (p.e. dels canvis)
- = salut**

Consciència dels drets **gestió dels deures**

Consciència

abans es confiava en la “*conciencia*”
de cada professional

Ara es desconfia d’ella
si no té prou “*consciencia*”
dels canvis, drets i deures

Parlem-ne !!

Diàleg

Sanitat: Nous objectius

Canvis → Societat...

- **Abans** : màxima **eficàcia** contra la *malaltia*
(ex: imposició beneficent... o la mentida)
eficàcia **escassa**
- **Ara** : màxima **ajuda** a un ciutadà, malalt
(ex: lluita contra el sofriment)

“no tot el possible és convenient: Qui decideix?”

Concepte ampli de **realitat ≠ objectivitat**
NOVA MIRADA

Ciència i caritat

Nova mirada

Nova complexitat

Fonaments: Drets humans: *Liberté - Égalité - Fraternité*

C.E. (1978) 1.1 – **valors superiors: llibertat** (1º), justícia, igualtat i pluralisme

10.1 – dignitat personal: és fonament de l'ordre i la pau...

(¿dignitat = respecte?)

Nous drets (*encara que estigui malalt*)... **Llei 21/2000**

- A la **atenció amb equitat**
- A la **informació** (y a l'accés a la documentació)
- A la intimitat i la **confidencialitat** ...
- A la **decisió** → **(CI)** i a anticipar la voluntat)

Efectivitat, però respecte i... ajuda

Ajuda a l'autonomia

- No només **respecte** al = **resultat autònom**
també **ajuda** a decidir i participar
- Ajuda a contactar amb els **valors “ocults”**
- Atendre dubtes i **pors: no abandonament**
- P.e. l'**esperança**:
 - esperances a no introduir
 - esperances a permetre, però no estimular
 - esperances a promocionar: emancipatòries

Valors professionals

- Evidència de la necessitat

Hospitalitat: curiositat per la novetat
per un món sobre el qual
History ... Story

Valors

- **COMPASSIÓ:** motor per a l'acció
- **VALENTIA:** no por al contacte...
- **LLEIALTAT:** pacte sòlid i defensa

Evolució i gravetat

- Vulnerabilitat progressiva
- Perill de paternalisme: familiar...

¿Autonomia difícil? Sí, però intentar sempre

Actual disminuïda, però des-cubrir y respectar
la *precedent*: dignitat = personalització

(R. Dworkin: *El dominio de la vida*, Ariel)

***“eliminar tota subjectivitat és tractar les persones sense
valors, com a no persones”*** (cas Saikewicz)

- Decisions per substitució: ¿què voldria?
- VVAA... permeten ↑ respecte i ↑ seguretat de tots

El principio (JL. Borges)

Dos griegos están conversando. Sócrates acaso y Parménides.

Conviene que no sepamos sus nombres: la historia así será más misteriosa y más tranquila.

El tema del diálogo es abstracto. Aluden a veces a mitos, de los que ambos descreen.

Las razones que alegan pueden abundar en falacias y no dan con un fin. No polemizan. Y no quieren persuadir ni ser persuadidos. No piensan en ganar o en perder.

Están de acuerdo en una sola cosa; saben que el diálogo es el no imposible camino para llegar a una verdad.

Libres del mito o de la metáfora, piensan o tratan de pensar.

No sabremos nunca sus nombres.

Esta conversación de dos desconocidos en un lugar de Grecia es el hecho capital de la Historia.

Han olvidado la plegaria y la magia.

El principio (plagio oportunista de un clínico)

Un enfermo y un médico están conversando. Acaso un cirujano y un enfermo de cáncer. Conviene que no sepamos nunca estos datos. La historia así será más misteriosa y más tranquila.

El tema del diálogo es qué hacer. Las razones que alegan pueden abundar en falacias. Aluden a veces a mitos, de los que ambos descreen.

No polemizan. No piensan en ganar o en perder.

Están de acuerdo en una sola cosa; saben que el diálogo es el no imposible camino para llegar a una decisión razonable.

Más allá del miedo, del deber en abstracto o del protocolo, piensan o tratan de pensar.

No sabremos nunca sus nombres.

Esta conversación de dos desconocidos en un hospital es el hecho capital de la Medicina.

Han olvidado las imposiciones generales y la defensa.

Resum

Humanisme ha de ser el camí per a:

- relativitzar el **coneixement**
- voler estendre la **curiositat**
- acceptar la **complexitat**
- comprendre els nous **deures**
- valorar **el món personal** i la seva raresa
- personalitzar **tractament i tracte**
i sobretot
- **estar disposat a fer minvar el patiment**

Gràcies